

**VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN
19 MEI 2006 BETREFFENDE DE WINWINLENING, WAT BETREFT HET
VRIENDENAANDEEL**

Samenvatting

Een aanzienlijk aantal bedrijven dreigt in solvabiliteitsproblemen te geraken naar aanleiding van de COVID-19-crisis. Door het Winwinleningdecreet uit te breiden met het Vriendenaandeel zal de kapitaalstructuur van de KMO's versterkt worden.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De regelgeving met betrekking tot de Winwinlening wordt thans beheerst door het decreet van 19 mei 2006 en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 houdende uitvoering van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de Winwinlening (citeeropschrift: "het Winwinleningbesluit").

Deze decreetswijziging beoogt om het Vriendenaandeel in werking te stellen. Familie en vrienden zullen zo aangemoedigd worden om aandelen te verwerven in KMO's. Het Vriendenaandeel zal de kapitaalstructuur van de KMO's versterken.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De ERMG-enquête¹ geeft aan dat het faillissementsrisico en de liquiditeitsproblemen zorgwekkend blijven. Uit de cijfers blijkt dat 8% van de bevraagde ondernemingen een faillissement 'waarschijnlijk' of 'zeer waarschijnlijk' acht. De hoge faillissementsrisico's wijzen op het gevaar dat de coronacrisis permanente schade berokkent aan het Vlaamse economische weefsel. Het is aangewezen om het instrument Winwinlening uit te breiden met een Vriendenaandeel. Het Vriendenaandeel versterkt de kapitaalstructuur van de KMO's.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

De Vlaamse Regering wil met de wijzigingen aan het decreet het vrijmaken van de gelden op de Vlaamse spaarrekeningen ten voordele van de Vlaamse bedrijven stimuleren. Met het Vriendenaandeel wordt men aangemoedigd om aandelen te verwerven in KMO's.

De aandeelhouder kan maximaal 75.000 euro investeren. Het fiscale voordeel voor het Vriendenaandeel is vastgelegd op 2,5% voor een periode van maximaal vijf jaar. Als onderneming kan men zo maximaal 300.000 euro kapitaal verwerven. De maxima per aandeelhouder en per onderneming kunnen niet worden gecumuleerd met de Winwinlening. Men kan er wel voor opteren om een deel van

¹ Economic Risk Management Group perscommuniqué, 12 juni 2020 'De omzet van de ondernemingen begint zich te herstellen, maar de vooruitzichten voor de Belgische economie blijven slecht.'

het bedrag als achtergestelde lening (Winwinlening) te verstrekken en een ander deel als kapitaal (Vriendenaandeel).

Impactanalyse

Het aantal dossiers voor het Vriendenaandeel wordt geraamd op 250 dossiers voor een gemiddeld bedrag van 30.000 euro. Deze extra dossiers voor participaties staan op kruissnelheid (na 5 jaar) voor een nieuwe productie van 37,5 miljoen euro. De fiscale minder opbrengsten groeien over dezelfde periode van vijf jaar. Dit vertegenwoordigt uiteindelijk een extra jaarlijks fiscaal voordeel van 937.500 euro.

De kosten moeten ook samen bekeken worden met de Winwinlening. Mogelijk zal het Vriendenaandeel toch ruimer worden toegepast, maar dan zal dit ten nadele van de Winwinleningen zijn.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 juli 2020.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 15 juli 2020.

Bestuurlijke impact

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

Implementatie

Deze regeling wordt verder uitgewerkt door de aanpassing van het bestaande Winwinleningbesluit van 20 juli 2006, die het kader verder uittekent.

C. Totstandkomingsprocedure

Het taalkundig en wetgevingstechnisch advies (nr. 2020-249) werd verleend op 1 juli 2020.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel vervolledigt artikel 2, 1°, van het bestaande decreet met de woorden "en de uitvoeringsbesluiten ervan". De toevoeging dat de Winwinlening ook moet voldoen aan de ter uitvoering van het decreet genomen besluiten verduidelijkt het wetgevend kader.

In dit artikel worden verder de definities gegeven van wat en wie een Vriendenaandeel, een Vriendenaandeelhouder en een emittent zijn. Voor het Vriendenaandeel wordt uitdrukkelijk voorzien dat dit op naam moet zijn en dient te gebeuren middels een inbreng in geld.

De Vriendenaandeelhouder moet net zoals de kredietgever van een Winwinlening handelen buiten het kader van zijn handels- of beroepsactiviteiten. De emittent moet een vennootschap zijn die een kapitaalverhoging of een uitgifte van nieuwe aandelen uitvoert. Hierdoor worden verenigingen uitgesloten enerzijds en wordt een injectie in vers kapitaal verplicht gesteld anderzijds.

Artikel 3

Door de invoeging van bepalingen met betrekking tot het Vriendenaandeel in het bestaande decreet van 19 mei 2006 wordt het opschrift aangepast.

Artikel 4

In artikel 4 wordt een artikel 3/1 toegevoegd aan het bestaande decreet waarbij de voorwaarden worden opgesomd waaraan de Vriendenaandeelhouder en de emittent moeten voldoen op het ogenblik waarop wordt ingeschreven op het Vriendenaandeel. In §3 wordt de naleving van een aantal voorwaarden uitgebreid tot 60 maanden (= de maximale duur van het belastingkrediet) na volstorting van het Vriendenaandeel.

De voorwaarden in §1 van ontworpen artikel 3/1 lopen gelijk aan deze waaraan de kredietgever van een Winwinlening moet voldoen met dien verstande dat in punt 4° een bestaande aandeelhouder Vriendenaandelen kan onderschrijven van de vennootschap waarin hij, zijn echtgenoot, echtgenote of wettelijk samenwonende partner voor maximaal 10% (i.p.v. 5%) eigenaar zijn van de aandelen of stemrechten, hetzij van rechten of effecten waarvan de uitoefening, omwisseling of conversie de overschrijding van die drempel tot gevolg zou hebben. Dit moet de mogelijkheid bieden om voor diegenen die zich reeds eerder in grotere mate hebben geëngageerd in de vennootschap, bijkomende fondsen te injecteren. Een kleiner aandeel voorzien zou het werkingsgebied van dit ontwerp, gericht op de KMO's met in de praktijk vaak een bescheiden kapitaal of eigen vermogen, beperken. Deze drempel maakt het Vriendenaandeel ook een interessant instrument voor coöperatieven en burgerinitiatieven. Een groep bureaus die een vervallen theaterzaal willen ombouwen tot gemeenschapscentrum kunnen op die manier samen die investeringen doen via een vennootschap. Of een groep ouders die beslissen om d.m.v. een vennootschap samen te investeren in jeugdlokalen kunnen ook gebruik maken van het Vriendenaandeel.

In §2 van het ontworpen artikel 3/1 worden de voorwaarden opgesomd waaraan de emittent moet voldoen. Volgens punt 3° moet de emittent rechtspersoonlijkheid bezitten, waardoor ondernemingen in de vorm van een maatschap worden uitgesloten. Vermits de maatregel KMO's beoogt die slechts beperkte mogelijkheden hebben om risicokapitaal aan te trekken, worden in punt 7° beursgenoteerde vennootschappen uitgesloten. Een vennootschap is beursgenoteerd als ze genoteerd is op een gereguleerde markt zoals Euronext of op een "multilateral trading facility" als de Alternext. De voorwaarde in punt 9° verbiedt de uitgifte van Vriendenaandelen door een emittent die bindingen heeft met andere personen die gevestigd zijn in belastingparadijzen. De verdere punten vergen geen verdere toelichting.

Met het behoud van de voorwaarden onder punten 4° tot 6° (geen beleggings-, thesaurie of financieringsvennootschap, noch immo- of managementvennootschap) en 9° en 10° gedurende de ganse duur van het fiscale voordeel (60 maanden) wordt vermeden dat de emittent kort na de volstorting zijn maatschappelijk voorwerp aanpast waardoor het verbod van §2 zou worden ontweken. Het behoud van de voorwaarde voorzien in punt 7° (geen beursgenoteerde vennootschap) zou de verdere uitbouw van de vennootschap afremmen.

Artikel 5

Door de invoeging van bepalingen met betrekking tot het Vriendenaandeel in het bestaande decreet van 19 mei 2006 wordt het opschrift aangepast.

Artikel 6

Met de invoering van artikel 4/1 worden de verdere voorwaarden waaraan een Vriendenaandeel moet voldoen omschreven.

In §1 van het ontworpen artikel 4/1 wordt, nu het kapitaalsbegrip voor de BV en CV weggevallen is, verwezen naar het eigen vermogen van de vennootschap. De intekening op een Vriendenaandeel veronderstelt dat er vers kapitaal (in speciën) wordt ingebracht in de vennootschap. Conversie van (achtergestelde) leningen of effecten komen derhalve niet in aanmerking voor een Vriendenaandeel.

In §2 worden de bedragen in hoofde van de Vriendenaandeelhouder / emittent afgestemd op deze zoals voorzien bij de Winwinlening, nl. respectievelijk 75.000 euro en 300.000 euro. Voor de volstortingen die deze bedragen te boven zouden gaan, wordt geen fiscaal voordeel voorzien.

§3 (van artikel 4/1) laat toe dat de Vlaamse Regering bepaalde praktische maatregelen treft met betrekking tot de vorm en de inhoud waaraan overeenkomsten moeten voldoen zodat deze kunnen geregistreerd worden als uitgifteovereenkomst Vriendenaandeel. De registratie, schrapping en beheer van het Winwinleningregister is thans in handen van PMV/z-Waarborgen nv zodat het aangewezen is om dit voor de Vriendenaandelen ook aan haar toe te vertrouwen. PMV/z-Waarborgen nv zal daartoe een applicatie ter beschikking stellen op haar website en een modelovereenkomst aanreiken. Deze standaardovereenkomst kan het eventueel nazicht, op naleven van de voorwaarden, voor de medewerkers van PMV/z-Waarborgen nv of een andere instantie met controlebevoegdheid mogelijk maken. Hierbij dient voorkomen te worden dat de Vriendenaandeelhouder (net zoals dat niet mogelijk is voor de kredietgever van een Winwinlening) zich zekerheden voorbehoudt en/of rechten toe-eigent die zou leiden tot ongelijke behandeling van de aandeelhouders.

De Vriendenaandeelhouder is een verstrekker van risicodragend kapitaal. Om hem te beschermen is het cruciaal dat zijn beslissing om te investeren steeds weloverwogen genomen wordt en op basis van correcte gegevens. Daarom zal de Vlaamse Regering ter uitvoering van deze bepaling vereisen dat, naar analogie met de vennootschapswetgeving, het bestuursorgaan van de vennootschap over de verrichting een verslag opstelt dat de uitgifteprijs verantwoordt. De commissaris, een bedrijfsrevisor of een externe accountant aangewezen door het bestuursorgaan, beoordeelt in een verslag of de in het verslag van het bestuursorgaan opgenomen financiële en boekhoudkundige gegevens in alle van materieel belang zijnde opzichten getrouw zijn en voldoende zijn om de Vriendenaandeelhouder over zijn beslissing om te investeren, voor te lichten. Dit verslag wordt tevens vereist in de modelovereenkomst die PMV/z-Waarborgen nv ter beschikking stelt.

Artikel 7

In het toegevoegde artikel 4/2 wordt voorzien dat het openstaande saldi van de Winwinleningen samen met het volgestorte bedrag aan Vriendenaandelen door een en dezelfde belastingplichtige niet meer dan 75.000 euro kan bedragen.

Een soortgelijke beperking in hoofde van de emittent / kredietnemer van een Vriendenaandeel en Winwinlening wordt voorzien van 300.000 euro.

Artikel 8

Door de invoering van een nieuw eerste lid in artikel 6 wordt een mogelijke cascade van Winwinlening en Vriendenaandeel uitdrukkelijk verboden.

Artikel 9

Het ingevoerde artikel 6/1 voorziet dat de kapitaalsinjectie in de onderneming niet mag gebeuren voor de uitkering van dividenden en liquidatiereserves, noch voor aankoop van aandelen en verstrekken van leningen.

Buiten voormelde beperking om doet dit decreet op geen enkele manier afbreuk aan de mogelijkheid voor de emittent om dividenden uit te keren, voor zover er uitkeerbare winst beschikbaar is.

Artikel 10

Door de invoering van artikel 7/1 worden de fiscale bewijsbepalingen die van toepassing zijn op de Winwinlening doorgetrokken naar het Vriendenaandeel.

Artikel 11

Door de invoering van het artikel 8/1 worden de voordelen en voorwaarden van het jaarlijkse belastingkrediet voor de kredietgever van een Winwinlening eveneens toegekend aan de Vriendenaandeelhouder, met dien verstande dat het jaarlijkse belastingkrediet voor de Vriendenaandeelhouder berekend wordt a rato van het aantal dagen dat de Vriendenaandeel in het aanslagjaar werd aangehouden (§3). Voor de Winwinlening wordt dit jaarlijks belastingkrediet immers berekend op het rekenkundig gemiddelde van het openstaande saldo per 1 januari en 31 december van het aanslagjaar. Verder is dit jaarlijks belastingkrediet voor het Vriendenaandeel beperkt tot maximaal 5 jaar (§5).

In de ontworpen §5, lid 5, 6 en 7 wordt in afwijking van de regeling voor de Winwinlening dan ook voorzien dat het jaarlijkse belastingkrediet vervalt vanaf de dag (i.p.v. het aanslagjaar) waarop de Vriendenaandeelhouder overlijdt, de dag waarop het Vriendenaandeel ambtshalve wordt geschrapt, hetzij de dag waarop het faillissement wordt uitgesproken dan wel de dag waarop tot ontbinding van de emittent wordt beslist.

Artikel 12

In het ingevoegde artikel 8/2 wordt de berekeningsgrondslag van de Winwinlening en het Vriendenaandeel samen, in hoofde van dezelfde belastingplichtige beperkt tot 75.000 euro.

Artikel 13

Aangezien het eenmalige belastingkrediet beperkt is tot de Winwinlening wordt dit specifiek opgenomen in de titel van de afdeling 2 van Hoofdstuk VI.

Artikel 14

Dit artikel voorziet in een snelle inwerkingtreding. De artikelen 11 en 12 treden pas in werking vanaf aanslagjaar 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS